

OBITUARIS

La pintora del 'Winnipeg'

ROSER BRU (1923-2021)

Artista catalanoxilena

La pintora catalanoxilena Roser Bru va morir dimecres a la seva casa taller de Santiago de Xile als 98 anys, coincidint amb l'"eclipsi de lluna plena i vermella pel sol", com va destacar la seva filla Tessa a *La Vanguardia*. Bru era una de les artistes més reconegudes del país andí, i 2015 va ser guardonada amb el premi Nacional d'Arts Plàstiques. Les seves restes van ser vetllades dijous amb tots els honors al Museu Nacional de Belles Arts (MNBA).

"Vencereu però no convenceu". A la inauguració d'una exposició a Santiago el 1974 –en el moment més sanguinari de la dictadura de Pinochet–, Bru va repartir paperets amb la frase d'Unamuno. "L'endemà els meus amics em trucaven per dir-me que anés amb compte", explicava l'artista a aquest corresponçal el 2010. No va deixar mai el seu país adoptiu, i va col·laborar en la resistència contra el règim militar, però sí que van haver de marxar les seves dues filles, militants d'esquerra.

Amb una vida fascinant marcada per l'exili, la pintora va aconseguir un reconeixement tardà a Catalunya. No va ser fins a l'any passat quan va rebre la Creu de Sant Jordi, i a començaments d'aquest el MNAC va incorporar una de les seves obres: "Dona amb les seves parts". Les seves creacions són al MoMA i el Metropolitan de Nova York o al Macba i el Reina Sofia.

La Generalitat li va dedicar el 2006 una exposició d'homenatge al Palau Moja de Barcelona, el títol del qual, *Dues vides. Dos vides*, intentava reflectir la trajectòria vital de la pintora, tant artística com humana, després de la seva forçada sortida de Catalunya.

Nascuda a Barcelona el 1923, era filla de Lluís Bru, diputat d'ERC durant la República. Exiliada a França amb la seva família, va abordar el *Winnipeg*, el ja mític vaixell noliejat el 1939 pel poeta xilè Pablo Neruda per portar al seu país més de 2.000 refugiats de la guerra espanyola. Bru va arribar a Xile amb 16 anys, i temps després es convertiria en amiga de Neruda i la seva segona dona,

Delia del Carril. Assídua de la casa del Nobel a Isla Negra, va col·laborar amb el poeta il·lustrant una edició especial del llibre que recull les deu odes nerudianes.

La seva obra s'inscriu en la nova figuració i beu de l'informalisme català, malgrat que ella utilitzava més els materials tridimensionals. Va produir molt gravat i va ser professora a l'Escola d'Art de la Universitat Catòlica. Bru definia la seva pintura com "d'autor" perquè jugava amb idees seves que es repetien, entre les quals hi havia sempre la lluita per la llibertat i els desapareguts de la dictadura. Lorca, Miguel Hernández o la Guerra Civil van formar part de les seves obsessions, amb el seu famós dibuix basat en l'emblemàtica foto del guerriller abatut de Robert Capa.

Els seus quadres i gravats de síndries calades es van popularitzar i van arribar a vendre's a Mue-

bles Sur, la botiga que va revolucionar el disseny de mobiliari al llunyà Santiago dels anys cinquanta, fundada pel seu llavors marit, Cristià Agudé, fill del primer alcalde republicà de Barcelona. Tots dos s'havien conegut a Barcelona i tots dos havien estudiat a l'institut escola del Parc de la Ciutadella.

Sense un forat lliure, les parets de la casa de Bru, al districte de Providencia de Santiago, estaven plenes de quadres. Malgrat que els últims anys l'edat havia passat factura a la seva memòria, l'artista continuava pintant cada dia amb l'ajuda de la Rosita, la seva cuidadora, que li posava els pinzells a la mà davant les teles que s'amuntegaven al taller del fons de la casa. I un cop per setmana encara anava a un taller de gravats on era venerada com l'última gran pintora xilena del segle XX.

ROBERT MUR